

«Якщо поточний пейзаж буття нестерпний, потрібно негайно перевернути все з ніг на голову, обрушити небо на землю і подивитися, що буде»

- Макс Фрай

Театр за/після часів пандемії

На одному з занять мій керівник дала задачу: ви директор театру, маючи данні про кількість глядачів інших театрів, треба з'ясувати, хто саме головний конкурент? Уявімо наступне: до одного театру за рік ходить приблизно 150 тис. глядачів, до іншого 130 тис., до третього 145 тис. Все це приблизно, і здавалося б, все зрозуміло – той, де 145 тис, але ми забули головне питання: Хто найбільший конкурент, про театри там жодного слова.

Тепер візьмемо усі цифри: в місті X живе приблизно 2 млн. людей, з них десь 80% потенційна аудиторія, а це – приблизно 1,6-7 млн. жителів. Щось дивно виходить, так? Це тому, що до початку світової пандемії головним конкурентом було все: кінотеатри, парки атракціонів, концерти та взагалі будь-що де люди хочуть витратити свій час. Розумієте? Головним конкурентом театру або опери, філармонії та зали органної музики завжди було Все – інтернет, телебачення, навіть книжки – це все конкуренти.

Але що трапилось зараз? Пандемія загнала всіх по домівках, вже більше ніж місяць закриті театри, кінотеатри, ковзанки, парки, ресторани, та будь-що куди люди активно витрачали час. І що трапилось? Правильно, це примусило мистецтво перевернути вже остогидлий «пейзаж» до гори ногами. Піднялися відео архіви, запустилися трансляції, театри безкоштовно показують вистави, проводять читки, або відкриті онлайн-репетиції. Крок до нового мистецтва, згодні?

А тепер подивімось, що буде далі. Не сьогодні або завтра, колись. Весь отриманий досвід більшість з театрів залишить, оскільки це дає можливість працювати з новою аудиторією. З'явиться новий різновид мистецтва – онлайн. Але карантин скінчиться, – скажете ви, – знову почнуть працювати заклади мистецтва і все буде як і раніше. Але як раніше більше не буде.

Переситившись читанням стрічок в соц. мережах, переглядом «кінчиків» або будь-яких розважальних шоу, люди починають звертатися до стрімів вистав, балету, опер. І це зручно. Тобі не треба шукати квиток до Москви аби подивитися виставу ДАВТ (Великий театр в Москві), не треба шукати літаки та житло аби подивитися виставу Комеді Франсез, це все, чорт забирай, можна зробити не підіймаючись зі свого улюбленого крісла. Хіба це не круто?

Скоріш за все ви скаже: а що робити з емоціями, атмосферою?

А нічого.

Так, карантин скінчиться, але протягом якось часу люди будуть уникати масових скупчень, можливо навіть буде знижено максимальну кількість глядачів. Люди будуть пам'ятати, хтось боїться, а хтось просто буде продовжувати оберегатися, але це все призведе до зниження рівня активності, і, врешті-решт може спричинити творчу кризу.

Але що може відбутися ще? Частина людей, по завершенню карантину, вирішить, що умовна підписка за 5-10 доларів – це невеликі гроші за можливість дивитися програму театру всією родиною. Особливо коли квиток туди коштує дещо більше, бо все ж таки будь-яка підписка вигідніша, на те вона й підписка.

Тож цей відсоток онлайн-глядачів створить новий сегмент ринку – онлайн-театр/опера/балет (необхідне підкреслити), врешті-решт ті, що не зможуть ухопити нові форми просто зникнуть. Не одразу, поступово, але цей удар, що нанесе пандемія, вже змусив нас змінюватись. Я кажу це тому, що бачу як мої знайомі, хто мають власні студії або проєкти вже ведуть заняття онлайн, та я й сам почав працювати з дітьми в Zoom. Дитячий театр онлайн, хто б міг про таке подумати ще пару місяців тому. І знаєте що? Допоки хтось інший думає, що зробити, ми вирішили записувати вірші, а потім робити з цього аудіо збірки. Як то кажуть «модерн рекваєр нід модерн солюшнс» або сучасні потреби потребують сучасних рішень.

Тож що, зараз всі сфери розваг (віднесемо мистецтво сюди, це буде правильно з точки зору маркетингу) знаходяться в однакових умовах. Можна сказати, що не всі театри мають записи вистав, але ніхто ж не заважає знайти власний підхід в сучасному світі?

Це театр під час чуми. І відтепер умови задачі змінюються: у нас є 80% активної аудиторії з 8 млрд, як багато ми встигнемо охопити, якщо продовжимо просто сподіватися, ніби світ залишиться таким саме, як і раніше?